

Kraków 21 czerwca 2010

Szanowny Panie Prezydencie

W Polsce, w myśl obowiązujących przepisów oświatowych, uczeń zdolny może uczyć się swoim tokiem indywidualnym – rozwojowi takiego ucznia sprzyjają programy i klasy autorskie – niestety, jak wynika z raportu NIK, w praktyce stosuje się je niezwykle rzadko. W polskich szkołach, dzieci o dużym potencjale intelektualnym często traktowane są jak dzieci szczególnej troski – ich kształcenie na odpowiednim poziomie zależy głównie od dobrych chęci nauczycieli, którzy prowadzą koła zainteresowań. Ze względu na swą dużą aktywność psychoruchową i emocjonalną, często są izolowane i traktowane jako uczniowie stwarzający problemy wychowawcze – zdarza się nawet, że zostają zidentyfikowani jako mało zdolni i przypisani do klas specjalnych.

Badania NIK potwierdzają, że w szkołach publicznych kształcenie uczniów wybitnie uzdolnionych traktowane jest jako problem marginalny – brakuje nie tylko odpowiednich programów, ale również nagród motywujących, w postaci stypendiów.

W Polsce organizacją zajmującą się dziećmi uzdolnionymi jest Krajowy Fundusz na Rzecz Dzieci. Jak czytamy w statucie organizacji, stawia ona sobie za cel pracę z uczniem w jego własnym środowisku. Nie popiera tworzenia osobnych enklaw edukacyjnych dla wybitnie uzdolnionych. Nadmierne, jak twierdzą założyciele Fundacji, podkreślanie wyjątkowości i niezwykłości zdolnego ucznia (czasem w dobrej intencji), może mieć bardzo złe skutki. Pojawiają się kłopoty z samooceną, takie jak zarożumiałość czy nieśmiałość.

W wielu miastach polskich odbywają się dodatkowe zajęcia dla dzieci wybitnie uzdolnionych, częściej jednak dla dzieci z trudnościami w nauce. Polska zdaje się nie mieć przyzwolenia społecznego na docenianie, w sposób szczególny dzieci utalentowanych, nie ma pomysłu i odwagi. Wśród przyczyn powodujących taką sytuację można by wymienić kilka: i tutaj znów się powołam na raport, tym razem Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) zleciła międzynarodowe badania w zakresie nauczania i uczenia się. Raport nazwany TALIS po raz pierwszy zaprezentował i porównał dane międzynarodowe dotyczące warunków pracy nauczycieli w szkołach w 23 krajach.

Raport zatytułowany „Tworzenie warunków dla skutecznego nauczania i uczenia się” opracowany został na podstawie danych zgromadzonych w ramach badania TALIS. Głównym wnioskiem dla przyszłego kształtowania polityki jest potrzeba zapewnienia nauczycielom przez władze edukacyjne skuteczniejszego systemu motywowania. W wielu krajach brak jest powiązań pomiędzy oceną osiągnięć nauczycieli a przyznawanymi im nagrodami oraz uznaniem, jakiego doświadczenia, a tam gdzie związek ten istnieje, często nie jest on wystarczająco silny. Zapewne jest tak i w systemie edukacji polskiej i być dlatego nauczyciele nie są zainteresowani pracą z dzieckiem wybitnie uzdolnionym. Niekiedy rodzi się podejrzenie, że dziećmi tymi nie chcą się interesować władze, nauczyciele i że wszystkim wokół utrudniają egzystencję. Jest to kłopot z nadmiarem urodzaju.

- Uprzejmie proszę o odpowiedź, ile dzieci i młodzieży w Krakowie objętych jest
tokiem indywidualnego nauczania dla dzieci wybitnie uzdolnionych, w jaki sposób zachęca
się nauczycieli do pracy z takimi dziećmi.

Z poważaniem

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'M. Jantos', written over the printed name.